

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קעד.

עין משפט נר מצוה

קלב א מיי פ"ה מהל' מלוה וזה ה"ל ותי' בשנת וצ"מ ממע עשין אז טושי' ח"מ פ"י קטט טע"ף ז' תי':

קלב ב ג מיי פ"ה מהל' ג סמג שם טושי' ע"י:

ח"מ טע"ף ע"י:

קלד ד ה מיי שם הל' ו טע"ף ז' סמג שם טושי' ח"מ פ"י קל טע"ף ז' :

רבינו גרשום

חזק מערב. הא דקאמר בבבאי' דבין כך ובין כך לא יפרע מן הערב: צידוקי' בבסי' יצחקי' מעשה צביון באחד שאמר לאשתו היה זה גיטך על מנת שתביאי אצילתי ואבד אצילתי אינו גט: רשב"ג אמר נותן דמיה והוי הוא [גט] לית הלכתא כוותיה: וראיה אחרונה. בבסי' סנהדרין אמר רשב"ג מה עשה זה שלא היה יודע שיש לו עדים ומצא עדים ולא היה יודע שיש לו ראיה והביא לו ראיה כ"י: כולן לשון ערבות הונא ורב פפא במלוה בשטר דפרך התם שום הימומיס ל' יוס בשלמא לרב הונא מוקי לה בשטרי דרב פפא אימא בשטרי דרב פפא חייבא אכל צבעל חוב בשטרי לא מני מוקי לה אלא מיירי דאי אפילו בשטר ועוד קשיא כיון דמוקי מילתיה במלוה על פה א"כ אפילו בני מיעבד מלוה נינהו נמי אין לגבות מהן דטוענין ליוש שפרע שהאב היה נאמן לומר פרעתי ואפילו גדולים נינהו פטורין מהאי טעמא ועוד מאי משני דלהכי כתב ליה התקבלתי דהוי כמלוה בשטר מה יא לכתובת המלוה להועיל לערב לגבות מיתמי מאחר שהלוה לא כתב כלום והיה נראה לפרש דאם כתב צו התקבלתי גובה היינו אס' כתב לערב גם לערב בתוך השטר לפי שכן חובו למלוה אף אם לא יתבענו המלוה עדיין גובה בשלמא לרב הונא ברביה דרב יהושע ינחא דאיהו חייש לנררי והכא ליכא למיחש לנררי דכיון שכתב גם לערב התקבלתי ויעשו כמלוה למשעו מעמיהו אין רגיל להתפיס כררי המלוה אכל צבישא אינו גובה משום דחייש לנררי דלמא אהפסייה למלוה ואע"פ שיש ערב וזה אין לחוש בכתב לו התקבלתי דלמא אהפסייה כררי לערב שאין רגילות להתפיס ליה כררי דלאמרין לקמן דבעוד כוכבים ליכא למיחש לנררי אלמא אין מתפיס לערב דאם כן ניוש שמה התפיס לערב ואפילו למאן דפרך אדרבה כו' (י) אי לאו דאחפסי' כררי לערב לא היה מקבל לערב דפ"י דבגוטרס הכא מיהא לא מתפיס לא למלוה ולא לערב אלא לרב פפא קשיא הא לאו בני מיעבד מלוה נינהו שאני התם דלהכי כתב לו התקבלתי שיהא לו כח לגבות מן הימומיס

מקמי דרודעינהו ליתמי בוי' מיהר לפרוע ולא הודיעם אס' ירצו לפרוע לו כלום שאם היה מודיעם שמה היו פורעין' מיהר אס' לא היו רוצים לפרוע נפרע מן הערב דהיינו אין לו נכסים ללוה דודאי אס' אין לו נכסים (י) (שאיין) יכול הערב לדחמו עד אחר שיכיר עצמו ויקנה נכסים מה לו אס' ידחה אותו עד שיגדלו הימומיס מה לי אס' ידחה אותו עד שיכיר עצמו: (י) ואם כתב בו התקבלתי. שכתב צעל חוב כן גובה בשלמא לרב הונא משכמת לה בשטימי מודה דליכא למיחש לנררי אלא לרב פפא היכי משכמת לה וא"ת אי בשטימי מודה אפי' לא כתב התקבלתי ויש לדחוי דכי לא כתב התקבלתי להכי לא גבי מיתומים דחיישי' שמה לא גבה המלוה ממנו ומשני שאני התם דלהכי כתב ליה התקבלתי דליהו כחיה אלסי וליהוי כמלוה בשטר וכן גרס רבינו חננאל משכמת לה בשטימי מודה ומפרש דפרעית דלמי שמוס דהוי (י) בשטרי אקשיא לו דבערין פ' שום הימומיס (דף כג: טס) מונח דליירי ר' הונא ורב פפא במלוה בשטר דפרך התם שום הימומיס ל' יוס בשלמא לרב הונא מוקי לה בשטרי דרב פפא אימא בשטרי דרב פפא חייבא אכל צבעל חוב בשטרי לא מני מוקי לה אלא מיירי דאי אפילו בשטר ועוד קשיא כיון דמוקי מילתיה במלוה על פה א"כ אפילו בני מיעבד מלוה נינהו נמי אין לגבות מהן דטוענין ליוש שפרע שהאב היה נאמן לומר פרעתי ואפילו גדולים נינהו פטורין מהאי טעמא ועוד מאי משני דלהכי כתב ליה התקבלתי דהוי כמלוה בשטר מה יא לכתובת המלוה להועיל לערב לגבות מיתמי מאחר שהלוה לא כתב כלום והיה נראה לפרש דאם כתב צו התקבלתי גובה היינו אס' כתב לערב גם לערב בתוך השטר לפי שכן חובו למלוה אף אם לא יתבענו המלוה עדיין גובה בשלמא לרב הונא ברביה דרב יהושע ינחא דאיהו חייש לנררי והכא ליכא למיחש לנררי דכיון שכתב גם לערב התקבלתי ויעשו כמלוה למשעו מעמיהו אין רגיל להתפיס כררי המלוה אכל צבישא אינו גובה משום דחייש לנררי דלמא אהפסייה למלוה ואע"פ שיש ערב וזה אין לחוש בכתב לו התקבלתי דלמא אהפסייה כררי לערב שאין רגילות להתפיס ליה כררי דלאמרין לקמן דבעוד כוכבים ליכא למיחש לנררי אלמא אין מתפיס לערב דאם כן ניוש שמה התפיס לערב ואפילו למאן דפרך אדרבה כו' (י) אי לאו דאחפסי' כררי לערב לא היה מקבל לערב דפ"י דבגוטרס הכא מיהא לא מתפיס לא למלוה ולא לערב אלא לרב פפא קשיא הא לאו בני מיעבד מלוה נינהו שאני התם דלהכי כתב לו התקבלתי שיהא לו כח לגבות מן הימומיס

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

רבן שמעון בן גמליאל אומר אם יש נכסים ללוה אחד זה ואחד זה לא יפרע מזה (א) אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה אמר רב הונא הלוה ואני ערב הלוה ואני פורע הלוה ואני חייב הלוה ואני (ב) (נותן) כולן לשון ערבות הן תן לו ואני קבלן תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב תן לו ואני (ג) (נותן) כולן לשון קבלנות הן איבעיא להו הלוה ואני קבלן תן לו ואני ערב מאי אמר ר' יצחק לשון ערבות ערבות לשון קבלנות קבלנות רב הסדא אמר כולן לשון קבלנות הן בר מהלוה ואני ערב רבא אמר "כולן לשון ערבות הן בר מתן לו ואני נותן א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמר אבא תן לו ואני נותן אין למלוה על הלוה כלום כולא היא לא מיפטר לוח מיניה דמלוה: ע"ד שישא ויתן ביד ההוא דיינא דאחתיה למלוה לנכסי" (ד) [לוח] מקמי דלתבעיה ללוה סלקיה רב הנין בריה דרב יבא אמר רבא מאן חכים למעבד כי הא מילתא אי לאו רב הנין בריה דרב יבא קסבר (ה) נכסיה דרב איניש אינון מערבין יתיה ותנן (ו) המלוה את הבירו ע"י ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל לא יתבע ערב תחלה יהיה ערבא דיתמי דפרעיה למלוה מקמי דלודעינהו ליתמי א"ר פפא (ז) פריעת בע"ח מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו ורב הונא בריה דרב יהושע אמר "אימר צררי אתפסייה מאי

הגהות הב"ח

(א) הרשב"ם דיה ואלה וכו' של ראה כל זמן לז"ל ומינת ונמק: (ב) ר"ח בר מנן וכו' ורומשע קבלנות: (ג) ר"ח פריעת וכו' מייב לאו לז"ל אות ד' נמק: (ד) ר"ח בר הונא ר' בדין דחייב מודה וכו' וכל הני בגינות היינו מפרקי' וכו' דנמון הוי כיון דליכא: (ה) תוס' ד"ה וכו' וכו' דהוי כששטר וקשיא: (ו) באיד למאן דפרך אדרבה כו' וכדפי' בקונטרס דאי לאו דאחפסי' כררי לערב לא היה מקבל ליה בערבות הכא מיהא כ"ל:

מוסף רש"י

לא יפרע מן הערב. תחלה עד שיפצע את הלוה לדין ויחייבוהו ביד וחס אין לו מה לשלם אחר יפרע מן הערב (ועל קע"ה) לא יתבע ערב תחלה. עד שיפצע מן הלוה ולא יהא לו מה לפרוע (בכריתות טו). פריעת בעל חוב במלוה. מלוה עליו לפרוע חובו ולאחמך דבריו, דכתיב וכו' וקח שטחן שלך דק (כתובות פו. ט"ז ב"מ טו). ויתמי לאו בני מיעבד מלוה נינהו קטנים (ו) אלא יתבע עד שיעדלו (ש"ב כב). אימר צררי אתפסייה אכריס מן נכסיו חובו שמת מיתה ולא ספקין לטול את השטר מידו (טו).

מוסף תוספות

א. עין בראשונה, ולכאף משמע 'מתוך' דלאהי הכרעאויסי.

כלום אבל אי היה בשטר היו מחויבין לפרוע: ורב הונא בריה דרב יהושע. אמר להכי לא פרעי יתמי כלום לערב דאימון אביהן קמי דמת סמא אתפסייה צררי למלוה כשיעור